

Tristia

Oszip Mandelstam

Búcsúzkodások lényegét ziláltabb
Panaszú éjek itatták belém.
Barmok kérdőznek, s várva várt ha várat
Városi vigiliák estelén,
Hódolok im a hagyományos éjnek,
Kisírt szemek midőn utak legyűrt
Bánatán át a messzeségbe néztek,
S múzsák dalába zokogás vegyült.

Ki tudhatná a búcsú hallatára,
Mily búcsúzás rejtelve vár reánk,
Mit tartogat a kakas szólalása,
Míg fellegváron fenn lobog a láng,
S milyen új élet hajnalát előzve,
Míg kérődzik a barom és magány,
Szárnyát a kakas, az új hirdetője,
Mért csattogtatja városok falán?

S én szeretem a tiszta szövedéket:
Ring a vetélő, az orsó zizeg.
S ni, szembe már, szűz hattyúpiheként leng,
A meztlábás Delia libeg!
Be gyatra is az életünk alapja,
Ha még az öröm nyelve is dadog!
Régi itt minden, újra unt, fabatka,
Mézként csak titkot táró perc ragyog.

Nos, képletül: tündöklő figurácska
Mereng a tiszta agyagtál felett,
Feszésre tűzött mókusszőrme mása:
Viasz fölé tünődő lány mered.
Erébusz titka nem a férfi dolga,
Viasz a nőnek: érc a férfinak.
Csatákban dől el csak a férfi sorsa,
Nőé: míg titkot fejt: a vég lecsap.

Oszip Mandelstam

Szebb, diadalmas utókor, és nemesebb
Sarj születendő rangja okán
Nem jutott énekem serleg, sem becsület,
Kedv se apáknak léha torán.

Rámtör az ordasűző kor s tép, noha én
Nem vagyok ordas írha szerint. —
Rejtsen a sztyeppe nyár tüzes subaként
Szibéria szűz rejtekein:

Látni se lássam puhányok lárvahadát
S keréketörtek roncsait itt,
Áhítok éjek kék ragyogása gyanánt
A sarki róka őszíneit:

Ragadj az éjbe, Jeniszej habja ragyog,
Hol szál fenyőt csillag hazavár,
Ordasulnom írha szerint nem adatott,
Hát ártalomtól ferde a szám.

Oszip Mandelstam

A holdon nincs berek,
Fűszál se, tő se nőtt,
Holdbeli gyors kezek —
Kosarat szőnek ők:
Sugárból lengeteg
Kosarat szőnek ők.

A holdon félhomály
S takaros kis lakok,
A holdon nincs hodály,
Galambduc van csak ott:
Kis lakok kék során
Csoda-galambducok...

Oszip Mandelstam

Öröm gyanánt vegyél a tenyeremből
Csipetnyi napfényt és csipetnyi mézet,
Mint Perszephone méhei sugallták.

Ne kössük el eloldott csónakunkat,
Ne halld te sem a bunda-talpu árnyat,
Ne szólj te sem a sűrű rettenetről.

Nekünk a csókok maradnak csupáncsak,
Oly bolyhosak, akár a kicsi méhek,
És meghalnak, ha elhagyják a kaptárt.

Éj laza lugasában döngicsélnek,
Bölcsőhelyük: a Tajgetosz vadonja,
Eledelük: az idő, mézfű, menta.

Fogadd szívesen furcsa ajándékom,
Holt méhecskéék silány e gyöngyfűzérét,
Sugárrá csordult életeknek mézét.

Oszip Mandelstam

Iszonyú messze fönt imbolygó lenge láng,
De csillag az, mi így hasonlít?
Üveges csillagul bolyongó lenge láng,
Testvéred, Petropol, halódik.

Iszonyú messze fönt a földnek álma ég,
Zöld csillag pislá lángja omlik.
Ha csillag vagy s hugod a víz meg az ég,
Testvéred, Petropol, halódik.

*Iszonyú messze fönt irdatlan nagy hajó
Lebegve bontja lobogóit —
Zöld csillag, gyönyörű semmibe lankadó
Testvéred, Petropol, halódik.*

*Tavaszi zöld lángja a komor Névára rogy:
Az öröklét gyertyája csonkig...
Ó, Petropol, ha vagy a csillag, városod.
Testvéred, Petropol, halódik.*

Cszip Mandelstam

*Mosakodtam, éjjel, odakint —
Szikrázott az égbolt csillagérce.
S érdes fénye: fejszén só fagy így:
Hül a hordó csordult peremére.*

*Zár a kapun kívül és belül,
Zord a föld, ha szív szerint garázda —
Tisztább mintá nemigen kerül,
Mint az igaz érintetlen vászna.*

*Olvad, mint a só, a csillagár:
Feketül a hordóban a hült víz,
Sósabb a baj, gyorsabb a halál,
Igazabb és iszonyubb a föld is.
Tisztább mintá nemigen kerül,
Feketül a hordóban a hült víz,
Zár a kapun kívül és belül.*